

Izhajen razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan opoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Enostolpna petstotnica K 270, osmrtice in zahvale po K 820, razglasi in poslano vrstica po K 860; večkrat objave po dogovoru primeren popust.

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 120, za pol leta K 60, za četrt leta K 30, za mesec K 10. Za Nemčijo celo leto K 132, za ostalo tujino in Ameriko K 140.

Reklamske cene za list so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Politična moč in akcija.

(iz »Proletarca«.)

Ustavevanje resnice ne zaleže nič v nobenem zgodovinskem gibanju. Upanje, da se s tem prevrati nasprotnik, le udarjenje po vodi, varati samega sebe pa nima smisla in vodi le od napačnih predpostavk do napačnih sklepov. Zato si je treba priznati tudi nerazumno resnico, da je socijalistično gibanje danes razdeljeno, da ni v njem enotnosti, še manj sloge, pač pa da vibrira v njegovih vrstah, ki so v mnogih slučajih ostrejši in besnejši, kakor med socialisti in njihovimi načelnimi nasprotniki. V tem je na vsak način nekaj tragičnega; ali z obžalovanjem fakta se ne opraviči nič, kajti samo konstatiranje in tarna ne izpremeni ničesar. Ore pa prav za to, da se izpremeni to stanje, ki lemle socijalističnemu gibanju moč in napravi vse njegove napore iluzorične.

Socijalistično gibanje je politično, tudi če razglasa tu pa tam posamezne skupine nepolitičen evangelij kot novo razodetje. Predvsem ni teorija o nepolitični akciji nova, ker so to anarhisti vsake baže že davno oznanjevali. Učili so to divji anarhisti in idealistični anarhisti, praktični in teoretični anarhisti, anarhisti teorija in anarhisti kulture; socializem pa je imel z vsemi temi struhami neizprosne bole, ker je nepolitična doktrina absolutno nasprotna njegovemu polmovanju zgodovine, njegovemu spoznavanju in tudi njegovemu delu. Socializem, ki je z Marxom dobil znanstven značaj, je svojo nalogo vedno zmatral za politično in je v praksi tudi postopal politično; zlasti pa je vodil svoje boje na političnem polju in s političnimi sredstvi.

Volna je porušila mnogo starega. Toda tudi tekoni voine in po vojni se ni nič zgodilo, kar bi opravičeno moglo izpodbiti socijalistični politični nazor. Naša družba je politično urejena, in to ni slučaj, ampak njena posledica več ko tisočletnega razvoja. Tako je in ne more biti danes drugačna. In politična moč je v njej odločilna. Zato je Marx učil, da mora delavski razred osvoboditi politično moč in jo porabiti kot sredstvo za uresničitev svojega programa. To se seveda ne sme razlagati v tem smislu, kakor da služi politika sama sebi in da je nekakšna posebna, od življenja različna in ločena energija, ki jo razumejo le nalašč za to izbrani izredni duhovi, opravičeni, da napravijo iz nje skrivnost, navadnemu ljudstvu nedostopen poklic.

V industrijalno razvitih deželah vlada danes kapitalistični razred več ali manj neomejeno. Povsem neomejeno ne vlada nikoli: to je treba za-

radi točnosti konstatirati. Povsod lahko najdemo tudi druge struje, druge interese, ki imajo svoj večji ali manjši delež pri vladanju, v mnogih slučajih interese, kapitalizmu nasprotne, ali zato ne boli napredne, temveč pogostoma še veliko bolj nazadnjaške od nje. Kolikor pa omejujejo nje vladanje tudi preko nje sega-joči nasprotniki, na primer prav socialisti, kjer imajo toliko organizirane moči, da jo morejo položiti na tehtnico in vplivati na zakonodajstvo in na izvrševanje zakonov.

Moč, na katero naslanja kapitalistični razred svoje vladanje, je gospodarska. Interesi, ki jih zasleduje, so gospodarski interesi njegovega razreda, in bogastvo, ki se zbira v kapitalističnih blaginjah, je ne vir. Toda s posestvi bogastva se ne zadovoljuje. Denar v blaginjah in bankah, tudi če gre v milijone in milijarde, ne bi dal lastniku mnogo več, kakor tiste užitke, ki jih je z njim moglo kupiti; v tem pa ne bi bilo mnogo zadoščenja, kakor tudi sposobnost uživanja je omejena, in največji bogataš ne bi bil v takem slučaju mnogo oziroma nič na boljšem od srednjega bogatina, ker ne bi mogel po-lesti, popiti, obleči več od nje, huzus, ki bi ga mogel doplačati a ne uživati, mu pa gotovo ne bi mogel pribaviti pravega veselja. Danes živ-ka pač že davno vrabci na strehah, da le največji pomen denarja v kapitalistični družbi v tem, da se z njim lahko ustvarja moč nad drugimi ljudmi. Pred vsem se to godi direktno. Iz denarja se dela kapital. Kako se to napravi, je bilo tudi že stotisočkrat povedano, in človeka, ki še ne ve nič o tem procesu, lahko smatramo za neizobraženega. Katpada le takih neizobraženih ljudi dovolj na svetu, in žalostno je, da jih je tudi med delavci. Nezanje v teh rečeh jih tepe v resnici, ki jih kakor kapitalistični bič in jih bo teplo, dokler ne bo odstranjeno. Prav v tem oziru se kruto motijo ti, ki mislijo, da se da zgodovina ukiniti in da se delavstvo lahko emancipira s kakšno posebno zvi-lačo, ki bi morala biti le dovolj pretka-na, da le ne bi kapitalisti prehitro razumeli.

Denar gre v kapitalistični družbi v podjetja: v industrijo, v prometne naprave, v zemljiško posest, v stavbe itd., da se tam pomnožuje. Posest produkcijskih in kontrola z njimi v tesni zvezi stoječih izmenjavalnih sredstev, ne pa denarna bogastvo samo na sebi, ustvarja moč kapitalistov. V tovarni, na železnici, v gozdu itd. so delavci odvisni od gospodarja; v tem ožjem krogu je on njih vladar,

delavci izdelujejo vsakovrstne pro-dukte, s katerimi razpolaga gospodar — tisti, katerega produktivnih sred-tev so se delavci poslužili za izdelo-vanje. On ni dal fabricirati blaga za svojo potrebo in porabo. Kaj bi sam z vsemi tistimi ogromnimi zalozami, ki pridejo iz tovarne, iz rudnika, s plantaže? Produkti so mu le sredstvo za pomnožitev kapitala. Sam jih ne potrebuje, pač pa jih potrebuje ljud-stvo, in zaradi tega jih mora kupovati od nje. To je druga odvisnost. Čim bolj se kapitalizem razvija, tem bolj

se stopnjuje ta odvisnost. Kapital se koncentrira; posamezna manjša pod-letja se združujejo v večja; delniške družbe nastajajo, pa korporacije, tru-sti, monopoli. Konkurenca med posa-meznimi kapitalisti, ki jih vsa delo-ma sila na zmernost pri lemanju do-bička od konzumentov, odpada bolj in bolj in kapitalizem prihaja čimdalje bolj v položaj, da ustanavlja cene po svoj volji in spravlja konzumente, ljudstvo v absolutno odvisnost.

(Konec lutri.)

Iz Prage.

25. marca 1920.

lahko že pove več takih primerov. Ali — socialno revolucijo izvršiti, to je pa nekaj drugega, kajti to pomeni izpremembo dela, izpremembo ce-lega dosežanega življenja. Tudi ne gre samo za premoženjske izpre-membe; to je enostavna stvar; za to imamo dovolj moči. Vprašanje je, kako se bo delalo, kdo bo razparceli-rana polja obdeloval, kje so sredstva, ko le vojska uničila skoro vse, kar smo imeli. Treba je dati možnost in sredstva za delo; ni dovolj hoteli le zemljo. Tako je v poljedelstvu. Isto vella za industrijo. Ore za druge oblike dela, ne samo za lastništvo. Na-še merilo mora biti, da se postavimo a to revolucijo precej višje. To revo-lucijo mora preživeti država kot ce-lota.

Hočete novi red? ... Imeti v re-publiki predsednika, to še ni vse. Ore za to, kakšen duh vlada. Ruskih raz-mer ne moremo prenašati na naše. Vzemimo boljševištvu. Morem o tem tako mirno govoriti. Vsak dan sem bolj prepričan, da le to, čemur pravimo boljševizem, vzniklo iz ru-skih razmer. Sovjetska vlada — pri nas govore kot bi to bilo kakšna nova oblika — ali le čisto nekaj drugega. Ko le rusko carstvo razpadlo, le raz-padla centralizacija, tista centralna in centralizirajoča mašina in čisto na-ravno je bilo, da so morala posamez-na mesta in posamezne tovarne vzeti za svoj delokrog upravo v svoje ro-ke, da bi bilo vsaj nekaj reda. To isto je v Nemčiji. Vzemite, da pade cen-trala v Pragi. Kaj naj bi napravile škrobove tovarne? Naredilo bi se to, kar se je napravilo na Ruskem, nam-reč nastali bi avtomatični sovjeti. Mi-slim tedaj, da so razmere v Rusiji na-

Predsednik češkoslovaške repu-blike Masaryk je včeraj obiskal prvi polk legionarjev, ki nosi ime: pofk Mistra Jana Husa in se je nedavno vrnil iz Sibirie. Masaryk je nago-voril legionarje z daljšim govorom, v katerem je napredil legionarje opo-minjal, naj se ne dajo zapletati po ni-komur: vsi in vsaki bi radi uporabljali legionarja za svoje namene. Delal je: »kar se o vas zadnje čase piše, kar od vas ljudje pričakujejo, je pogosto malo stvarno... Piše se in go-vori, da bi bili legionarji poklicani, da napravijo red. Pravkar mi te eden povedal, da jih je prav mnogo med vami, ki so doma vse kar drugega pričakovali. Ako le kdo razočaran, to pa še ni res, da je bilo njegovo priča-kovanje pravo. Kaj pa hočete, česa pa ste se nadejali doma, kaj pa na se zgodi — ali ste o vsem tem dobro razmišljali? Ali ste bili razočarani z ozirom na vojaško administracijo ali z ozirom na naše javno življenje ali z ozirom na upravo države same? Ve-lika in prirodna je razlika med voja-kom, med hrabrim junakom na bo-jnem polju in med urejevalcem repu-blikanske države...»

»Jaz — nadaljeval je Masaryk — vidim vse to in živim v tem, da po-magam vstvarjati vojaško admini-stracijo, ves pravni aparat — to so vse druge razmere nego ste vi v njih bili v Rusiji. Bilo je pred nekoliko dnevi. Prišel je k meni legionar. Ne-zadovoljen. Delal mi je: »Red bomo napravili. Odgovoril sem mu: »Prav — pa kakšen naj bo?« In on mi je priateljsko pripovedoval, da te misli, da bo hodil »statiček« Masaryk po dvorišču na Hradčanih in zapo-vedoval: »tega je ustreliť takol, onega je obesiti in kmalu bo red...« Smejete se, kaj ne — ali doli se glasi to kot anekdota, le to goli resnica. Vsi hočemo red, vsi, ali kakšen?

Velika je razlika: delati politično revolucijo in delati socialno revolu-cijo. Politična revolucija, ki požene dinastijsko prestola in ž njo vse ono, kar je z njo v zvezi, ni težka — taka se napravi čez noč. Zgodovina nam

Kdo je sovražnik delavstva?

Velenjski dogodki, ki so se od-igrali v maju m. l. in o katerih so imeli meščanski listi poročati toliko lažnjivega, so se končali. Sklep okrožnega sodišča v Celju smo že v včerajšnji številki objavili. Da pa do-kažemo, da so vsi meščanski listi —

stale čisto prirodno. Sovjeti so se po-pohlevali z drugimi organi. Rusija se je razdrobila na posamezne dele in ti so se morali organizirati. Sai sem to sam skusil. Ko sem obravnaval s sov-jetom v Kijevu, ni o tem sovjet v Mo-skvi nič vedel. Hočem reči, da ne gre prenašati ruskih razmer k nam.

Ce hočemo delati red, se pravi, da ga mora vsak napraviti nabrele pri sebi. Vsi smo vsled vojne nervozni, cela Evropa pod tem trpi. Ali j kadar je človek nervozen, mora se siliti, da premišlja, kaj se naj dela.

Bodite pravični, kadar kritizirate. Naša država je stara še-le dobro leto dni. Angleška je država, ki obstoji že 1500 let, kontinuirno, brez viharjev... Ali imate i tam enako draginjo, enako pomanjkanje in demoralizacijo... Voj-na je bila anarhija.

Tako Masaryk. Mnogo levega je s tem povedal. 70-letni stavec, ki ima za seboj burno politično življenje, pravilno preslo razmere okrog sebe. Kaj bi ne? Ko se je pred leti postavil proti ponarelenim malikom češkega naroda, vsi so plivali nani, metali kamenje za njim — ko ni hotel tulit z volkovi v dobi Hilsnerjevega procesa — ni bilo skoro človeka, ki bi stal pri njemu — vse je bilo proti Ma-saryku... In danes? Ni človeka na Češkem, ki bi se upal le kaj slabega reči o »statičku« Masaryku!

Na Češkem se pridno vrše pri-prave za volitve. Natmočnejša bo so-cialna demokracija. Stranka je eno-tna... Sprva so se pojavljali posa-mezniki, ki so hoteli figurirati kot le-vičarji ali komunisti, ali zavedno češkoslovaško delavstvo je odklonilo take zmede, ki bi samo koristile meščanskim strankam. V volitvi boi gre eno tno z veliko nado na uspeh.

Zanimalo bo vas gotovo še to-le: pri eksperimentalni češkoslovenske so-cialno dem. stranke so ustanovili po-svetovalni odbor bančnih uradnikov, ki ima to-le nalogo:

1. pečati se z aktualnimi proble-mi finančnimi in narodnogospodarskimi, zlasti v kolikor se tičejo so-cializma in socializacijskih vprašanj;

2. sodelovati v stranki pri reše-vanju finančnih in narodnogospodarskih vprašanjih.

Resna stranka se peča z važnimi vprašanji, ker se zaveda svoje veli-ke odgovornosti napram delavstvu.

O.

LISTEK.

Venček ruskih narodnih pravljic.

(Poslovenil Fran Pogačnik.)

Bogati Marko in nesrečni Vasilij.

(Dalej.)

Marko pošlje Vasilija domov in mu da za ženo tole pismo: »Zena, ko prejmeš tole pismo, poldi nemo-doma s poslanim človekom v mlino in ko poldeta mino velikega kipečega kotla, ga pahnij vani! A glej, da to gotovo izvršiš! Ako ne izpolniš, te strogo kaznim! Ta mladenič je moj sovražnik!«

Vasilij vzame pismo in gre. Sre-ča starčka, ki mu pravi: »Kam greš, nesrečni Vasilij?«

Vasilij odgovori: »Nesem pismo ženi bogatega Marka.«

»Pokaži pismo!«

Vasilij izvleče pismo in ga da starčku. Starček zlomi pečat in izro-či pismo Vasiliju, da ga prečita. Va-silij prečita in zaplaka: »Kaj sem sto-ri! Temu človeku, da me pošilja v

Starce mu veli: »Ne žali, bog te ne zapusti!« Dahne na pismo in zo-pet le pečat na njem, kakor je bil po-prel.

»Pojdi sedaj in oddaj pismo ženi bogatega Marka!«

Vasilij dospe na dom bogatega Marka in izroči pismo ženi. Žena prebere pismo, se zamisli in pozove hčerko, da li prečita očetov list. V pismu je stalo: »Zena, ko prejmeš tole pismo, poroči že drugi dan Ana-stazijo s tem mladeničem! A glej, da to gotovo storiš! Ako ne izpolniš mojega ukaza, mi boš dala odgo-vor!«

Bogati ljudje imajo vsega dovolj, zato je vse pripravljeno. Takol na-pravilo gostovanje in svatbo. Vasilij-lepo oblečeno in pokazelo Anasta-zijo, ki se takoj zalubi vani. Nato ju poroče.

Nekoga dne obveste ženo boga-tega Marka, da je priplul v pristan njen mož. Ona in hči mu gresta na-prci. Ko Marko zagleda zeta, se raz-srdi in reče ženi: »Kako si se drznila dati mu najino hčer za ženo!«

»Na tvoj ukaz,« mu odvrne žena. Marko zahteva svoje pismo, ga pre-

čita in se uveri, da ga je res sam na-pisal.

Zivela sta Marko in zet skupaj nekaj mesecev. Nekoč pozove Mar-ko zeta k sebi in mu reče: »Tu imaš pismo, nesi ga v deveto deželo k mo-jemu prijatelju carju Zmaju. Izterjal od nje danj (davek) za 12 let, zato ker je zezidal svoj dvor na moji zem-lji. Poizvedi tudi, kaj le z mojimi 12 ladjami, ki jih pokrešam že tri leta! Jutri odpotuj!«

Vasilij vzame pismo, gre k svoji ženi in pove, kaj mu je Marko naro-čil. Anastazija bridko zaplaka, a si ne upa s prošnjo do očeta.

Vasilij se rano zlutraj priporoči bogu, nabaše v torbo predečenca in odide.

Ko tako gre, začuje odnekod glas: »Nesrečni Vasilij, kam greš?«

On se ogleda na vse strani in vpraša: »Kdo me kliče?«

»Jaz, hrast, te sprašujem kam greš?«

»Grem k carju Zmaju, da izter-jam od nje danj za 12 let.«

Hrast ga zaprosi: »Ko prideš tja, se spomni mene, da stolim že tristo

let in vprašaj, koliko časa moram še stati!«

Vasilij ga posluša in krene dalje. Pride do reke, čez katero le prevažal brodnik. Vasilij sede na brod, a bro-dnik ga vpraša: »Kam greš, prijatelj?«

Vasilij mu odgovori kakor hrastu. Brodnik ga prosi, naj spomni carja: »Trideset let že prevažam čez reko. Ali bom še dolgo?«

»Prav, povem mu,« pravi Vasilij in gre dalje.

Pride do morja. Čez morje leži kit kot most in po njem hodilo ter vozi-jo. Ko korači po njem Vasilij, izpre-govori kit: »Kam greš, nesrečni Va-silij?«

Vasilij mu odvrne kakor brodni-ku in kit pravi: »Ko prideš tja, spo-mni se me! Toliko časa ležim čez morje, da so konjeniki in pešci pre-bili telo že do reber. Ali mi le še dolgo ležati?«

Vasilij obljubi in gre. Dospe do zelenega loza. Na njem stoji velik dvorec. Vasilij stopi vani in hodi po sobah. Druga je lepša od druge. Pri-de v zadnjo in zagleda krasno de-vojko, ki bridko plaka.

(Konec prih.)

Dr. Jos. C. Oblak:

Literarni razgovori.

(2. nadaljevanje.)

S tem razmišljanjem sva zašla od glavnega predmeta nekoliko na-stransko polje, na katero tako rad uhaia moj čestiti nasprotnik s svoj-i mi citati.

Pa se vrnimo k tistemu »Otoku«, ki ga le vzeli dr. Tavčar na svoje kri-tično rešeto, hoteč s takimi razmo-trivanji vpeljati »pametno in pravič-no kritiko« našemu Cankarju. Ta način kritiziranja pa — ni ne zdi pra-vičen. Zdi se mi, kakor da bi hotel u-pr. kdo pokazati pege na Prešernu, — (tudi Prešeren, kakor vsakdo — in vsak genij ima take pege), na ta način, da bi vzeli kako mani posreče-na Prešernovo pesem ter hotel po-kazati svetu čes: »Glejte, tudi takele pesmi je zlagal Prešeren, — ergo dokaz, — da Prešeren ni tako velik, kakor se ga splošno divjalas in pre-tirano povzdiguje!« Jaz na pravim, da bi narod, ki bi tako »kritiko« ak-centiral, in to celo ob kaki slavnostni priliki, ne bil vreden, da se mu je ve-

Weithauserja, Zupančiča, Hovnikarja in Fideja, ki nam podajajo natančen popis poteka dogodkov od pričetka do konca in o katerem se ne more reči, da ni objektivni. Eto jih:

»Po ustmenih sporočilih in glasom ovadbe je prvotno izgledalo, kakor da je nastal 7. maja 1919 med rudarji v Velenju res pravi upor, tekem katerega so delavci oplenili tudi obratno blagajno do zneska okoli 70.000 K.

Iz podatkov preiskave pa izhaja, da je dal rudar Jožef Lekš ob kaki 2. uri ponoči med delom rudarjem v Jamo vest, da se bliža sovražna nemško-avstrijska vojska čimdalje bolj Velenju, kjer se pripravljajo domačini že na beg, ter da se bo odpeljala tudi rudniška blagajna. Vsled tega se je vsula iz sahita cela tropa rudarjev, ki so obdržali v rokah orodje. Ker je bilo delavstvo v skrbeh za vojno doklado v skupnem znesku 220.000 K, ki se vsled nepopolnosti krivde merodajnih činiteljev ni izplačala 1. maja 1919, kakor bi se bila morala, in bi lo utegnili sovražnik sedaj ugrabit, so se rudarji takoj odpravili v rudniško pisarno, kjer pa so našli v svoje veliko razočaranje blagajno o d p r t o in je bilo v nji le 92 K gotovine.

— Namesto da bi bila zadevo pojasnila in povedala golo resnico blagajnik Jos. Skaza in inženier Ivan Kralj, ki ju je razkačeno delavstvo v svoji razdraženosti takoj poiskalo, obkolilo in v zlo pod nasajene bajonete, sta povzročila le še večjo zmedo s svojo izjavo, češ da je denar vendar na sahitu in da sta zanj ona osebno odgovorna. — dočim so odposlanci delavstva še v isti noči našli 70.000 K gotovine na stanovanju Jos. Skaze, kojega rodbina je bila neopredno pred pobegom! Ker je bilo delavstvo prepričano, da gre za vojne doklade, in ker se jim je šele nato razložilo, da sta šla v Ljubljano po doklade uradnik Kurnik in delegat Valenčak, se je do skrajnosti razburjena množica pomirila in je rekli ne kolovodja Boštjan Celinšek doslovno: »Gospod Skaza, Vi dajte denar zopet v blagajno, en ključ obdržite Vi, enega pa prevzame v varstvo rudar Rožič!«

Med tem, ko se je iskal denar, je obdolžen Franc Zupančič nastavljal svojo karabinerko na prsi Ivana Kralja in so po njegovem pričevanju preprečili drugi, da obdolženec ni ustrelil, pač pa je pri ti priliki izpustil v svoji in splošni srditosti besede, češ: »ustrelimo tega inženierja! Ko bi bil Fr. Zupančič res hotel ustreliti Ivana Kralja, bi bil to tudi storil, ne da bi bilo treba nastavljal mu puško kar na prsi — in še manj pozivati druge, naj ga ustrelijo.

Ni se še potožil prvi vihar, se je začel odigravati že drugi, bolj resen in obžalovanja vreden prizor.

Sorodnikom Josipa Skaze se je namreč med tem posrečilo stopiti v stik s praporščakom Jankom Košeninom, ki je prišel z jugoslovanskim tremom s koroške fronte v Velenje. — Naprosili so ga na skrivnem, naj jim pomaga rešiti sina oziroma brata, ki je v smrtni nevarnosti na rudniku. — Res je zatahal Košenina konja na lastno pest in vzel seboj Franca Gantarja. — Dognano je z vso gotovostjo, da je imel Janko Košenina takrat v roki bombo in opasan samokres ter je v taki situaciji nalezl na silno razburjeno delavstvo, — ki je baš v tem trenutku šele komaj izvedelo za usodo blagajne. — Da je bilo skrajno neprevidezno nastopati na tak način zoper rudarje in jim groziti, je jasno. — Saj so rudarji tudi takoj zavzeli svoje stališče s tem, da sta Boštjan Celinšek in Gregor Weit-

hauser — če se ne vsaj eden ali dva druga — strejala na oraporščaka in ga podrla na tla. K sreči pa je bil J. Košenina ranjen v tilnik le v smislu § 152., 155. kaz. zak. To je bilo ob 5. uri zjutraj.

Takoj nato je odpeljal Gregor Weithauser Košeninovega konja, vrednega 4000 K, a ga po lastnem zagovoru hotel vrniti — Vzelo pa ga je nazaj volaštvo.

Komaj so Košenina v rudniku za silo obvezali in mu postregli z vodo, se je raznesla vest, da je sovražni »Panzerzug« že tu, kar je povzročilo splošno paniko. Rudarjem se je dal takoj na razpolago vsi denar iz blagajne, ponavleč proti pobotnicam, nekaj pa ga je šlo v izgubo. — Zunaj je začela pokati strelnica — In vse se je hotelo rešiti. Rudarji so bežali s tako naglico skozi gozdove, »da so se kar zaletavali v drevesa«.

Izkazalo pa se je, da je dospelo na pozorišče naše volaštvo zaradi praporščaka Janka Košenine. — Do resnejšega nastopa pa ni prišlo, temveč so šli rudarji zopet mirno na delo, ker se je dosegel sporazum, da bo vzelo zadevo v roke domače orožništvo.

Ko sta pa orožnik Peter Gornjak in Peter Krepel hotela aretirati 10. maja 1919 kolovodjo Sebastiana Celinška, sta onemogočila to Martin Hovnikar in Anton Fidej. Orožnika sta prišla po Celinška ob 14. uri popoldne, ko so se rudarji ravno zbirali k nastopu dela, ter sta poklicala Celinška k sebi. Celinšek je v resnici stopil izza množice rudarjev in šel z orožnikoma par korakov, potem pa se ustavil rekoč: »Do tu grem, dalje pa ne; če mi imate kaj povedati, mi povejte tu!« Nato sta stopila pred orožnika kot odposlanca zbranega delavstva obdolženca Martin Hovnikar in Anton Fidej z izjavo: »Če imate Celinška kaj povedati, mu povejte tu, če ga pa vzamete seboj, spustimo cel rudnik v zrak. Mi vsi se zanj zavzamemo!« — Orožnika sta takoj izprevidela, da v danih razmerah ni misliti več na aretacijo niti Celinška, niti Hovnikarja, vsled česar sta se odpravila domu, ne da bi mogla izvršiti svojo službo. — Šele 16. maja se jima je posrečilo zalotiti Celinška pred hišo njegove ljubice v Skaljah in še ta dan jim je dal v roke tudi obdolžen Martin Hovnikar na svojem stanovanju v Paslem.

Po večini Hovnikar in Fidej svoje delante priznavata ravno tako kakor Sebast. Celinšek, ki se pa zagovarja s silobranom, češ da je moral strelati na praporšč. Kašenino, ki bi bil gotovo vrzel bombo med rudarje in uničil večje število delavcev. Ker je pa dognano da so bili rudarji oboroženi z več vojaškimi puškami, ta zagovor ne more priti dalje v poštev. Iz dejstva, da so prihajale alarmne vesti o prodiranju sovražnika ponoči 7. maja 1919 in da se le naša rudniška blagajna odprta in prazna, se da med vstajimi sicer marsikaj razbrati glede onih oseb, ki so za blagajno odgovorne, in to še prav posebej v zvezi ugotovitve na podlagi prve revizije že dne 1. maja 1919 primanjkljaja 23.603 K 34 vim.

Torej iz vseh teh dejstev, ki smo jih navedli iz obtožnice, je razvidno, da je bila vzrok temu razburjenosti množice, ne pa — kakor so poročali naši »resničoljubni« meščanski listi — da je imelo naše pošteno in pridno delavstvo kakšen zloben namen ali kaj slinčnega. Živela pravica in poštenost, ki sta zmagalet!

MINISTER RIBARAC ODSTOPI

LDU Beograd, 31. »Politika« poroča: Minister za trgovino in industrijo Stojan Ribarac, ki je kakor znano takoj po sestanku narodnega predstavništva predložil ostavko kot minister, je sedaj ponovil svojo zahtevo, naj se sprejme njegova ostavka. Vlada je včeraj sklenila, da mu prošnjo izpolni. Na njegovo mesto kot minister za trgovino in industrijo bo prišel dr. Nemčilo Ninčič, ki ga bo v ministristvu za pravosodje zamenjal član iz skupne g. Ribarac.

Zoper militarizem v Nemčiji.

LDU Deutschaltenburg, 31. (Brezlično.) Po včerajšnji seji strokovnih organizacij ter socialdemokratskih strank, na kateri so stavili vladi ultimatum, da mora preklicati vojaške odredbe za ruhrsko ozemlje ali pa se proglasi generalna stavka, se je vršila seja kabineta, v kateri se je odobrila izjava državnega kancelarja, ki jo je podal na dopoldanski seji narodne skupščine. V delavskih krogih se smatra izjava državnega kancelarja za odpoved vladnemu ultimatu.

DRŽAVNE BRAMBE ZASEDAJO RUHRSKO OZEMLJE.

LDU Berlin, 31. (Brezlično.) »Achtuhr Abendblatt« poroča, da se je pohod državne brambe v ruhrsko ozemlje pričel in sicer na ta način, da se čete izognejo pravemu industrijskemu ozemlju. Na ta način imajo rdeče čete čas, da izpolnijo pogoje, ki jih jim je stavila vlada v svojem ultimatu. Rok za oddajo orožja in izročitev ujetnikov je general Watter samovoljno podaljšal za 24 ur.

Proti monarhiji na Danskem.

LDU Kodani, 30. (DunKU.) Včeraj so imele parlamentarne skupine sejo, da se posvetujejo o položaju. Socialno-demokratska stranka obljavlja proglas, ki pravi med drugim: V kratkem dobimo volitve. Geslo bo: Izvedba demokracije ustave, uvedba republike in samo ene zbornice ter znižanje starosti volilnih upravičencev na 21 let. V ustavi je treba ustvariti enotnost, da nobena kraljeva samovolja ne more motiti mirnega parlamentarnega razvoja.

Novo ministristvo na Danskem.

LDU Kodani, 30. (DunKU.) Ministristvo, ki ga je danes kralj imenoval, je sestavljeno takole: državni minister Liebe, pouk Roosling, notranje posle Oxholm, bramba Konow, javna dela Monberg, finance Hjerl-Hansen, cerkve Hass, trgovino Svenson, Roosling prevzame tudi ministristvo za zunanje posle. Oxholm na resort za poljedelstvo.

Novice.

— Podlaga novih jugoslovanskih novčanic. Vsled sklepa ministrskega sveta je finančno ministristvo poslalo Narodni banki spisek državnih domen, ki bodo poleg kovinske podlage, zahtev v tužini in aktiv Narodne banke, služile kot super garancija in zavarovanje novčanic, ki so bile izdane prometu. Na ta način bo znatno ojačena podlaga naših novih novčanic. LDU.

— Ogenj. V Skorbi pri Ptujju je dne 26. marca popoldne bil strahovit ogenj, ki je uničil 13 gospodarskih poslopj in 3 hiše, celo živina je zgorela. Zažgal je bala otrok, ki je cigareto kadil. Škoda je veljkanska, za-

varovalna na malenkostna. Tula pomoč je silno potrebna.

— Velik požar. Listi javljajo iz St. Poeltna: V trgu Wilhelmsburg je 29. marca iz doslej še nepojasnjenih vzrokov izbruhnil velik požar, ki je upepelil 42 hiš ter lončarno. Škoda je izredno velika.

— Porota v nezasedeni Dalmaciji ustavljena. Z naredbo dalmatinske pokrajinske vlade je ustavljeno delovanje porotnih sodišč do nadaljnjega odredbe v vsem nezasedenem ozemlju Dalmacije, in sicer glede vseh kaznivih delan, za katere so omenjena sodišča pristojna. LDU.

— Novi davki dunajske občine. Občinski svet je sklenil, da se odslej naprej plačujejo občini tile davki: davek na avtomobile, na letake in plakate, davek za hotelska in gostilniška prenočišča, zvišani davek na alkoholne pijače ter davek na stoilno različnih vozov, pri čemur so prizadeji predvsem izvoščki in avtomobilski vozniki.

— Vsled velikega pomanjkanja živil se opaža letos na Dunaju in v njegovih predmestjih, da so ljudje obdelali vsak kosček zemlje, kjer so le mogli. Na ta način je nastal pravec malovrtni sistem, ki obsega nič manj kakor 1200 hekt., kar da že mnogo različne zelenjave in nemalo lajša prehrano mesta. Opaziti je tudi, da se je po Dunaju, kjer je mogoče, razvila tudi reja male živine. Posebno vzdržujejo koze, pa tudi zalce.

— Slike francoskega slikarja Gustava Courbete so bile prodane v Parizu na javni dražbi za 528.700 frankov. Senzacijo dneva je povzročila loureška galerija, za katero je kupil Jean Guiffrey Courbetovo sliko »Vir« za 150.000 frankov; slika je bila napravljena v l. 1868. Slika »Tolletta poročene žene« je dosegla 41.000 frankov, »Pastirica« 56.000 frankov, portret Julije Courbetove pa 17.000 fr. Iz navedenih števil je razvidno, da nalagajo tudi v Franciji ljudje svoj med vojno si pridobljeni denar v umetnine.

— Največja palma v Evropi. V bližini Hanovra na Nemškem so posekali 107 let staro in 34 metrov visoko palmo, ki je pač največje drevo te vrste v Evropi. Listi tega orlaškega drevesa so do 3 in pol metra dolgi.

Dnevne vesti.

Resnost položaja zahteva resno in pošteno delo.

Položaj je resen. O tem menda nihče ne dvomi. S prehrano smo na koncu in naša industrija umira. Delavstvo gre v neizmerno bedo, brezposelnost. Ruska sovjetska vlada je izdala ukaz, da se delovni čas podaljša, ker je po svojih dosedanjih izkušnjah uvidela, da more rešiti Rusijo pred propadom le pomnoženja produkcije. Pri nas je v tem oziru povsem drugače. Stranke uganjajo korupcijsko in osebno politiko s tem uničujejo še tiste življenske pomočke, ki jih imamo, s tem zadajajo in pripravljajo največjo bedo za delavstvo. Če je pametno ali ne, da stranke uganjajo korupcijo, da pospešujejo pogin naše industrije in s tem zadržujejo produkcijo, pripravljajo bedo, neizmerno bedo, naj sodijo pametni ljudje zlasti delavstvo. Delavec hoče živeti in prav ima. Zato je naš klic: dvignite industrijo in dajte ljudstvu kruha.

Stokroški bankovci se bodo zamenjavali samo še do vstetega 15. aprila t. l. in prenehajo do tem dnevu

nepreklicno biti splošno plačilno sredstvo na naši zemlji. Zato ponovno opozarjamo občinstvo, da se pohiti z zamenjavo, da tudi eventualna falzifikate odda zamenjujočim blagajnam, ker po 15. aprilu se niti falzifikati ne bodo več odvezovali. Tudi se prošnje za izjemno naknadno zamenjavo ne bodo sprejemale. Sicer je že mnogo bankovcev Avstro-ogrske banke po 100 K, 50 K in 20 K zamenjanih, vendar se še vidijo v prometu. Da pridemo čim prej do enotnega denarja, priporočamo občinstvu, da svoj stari denar teh vrst kolikor mogoče hitro zamenja, to tembolj, ker so se pojavili že glede vseh teh vrst tudi falzifikati kolkov. Kolikor vemo, so sedaj zamenjujoče blagajne v zadostni meri založene s kroskodinarskimi bankovci po 80 K, 40 kron in 20 K in se bo torej zamenjava lahko gladko vršila.

Vojaško zglaševanje. Mladeniči rojstnih letnikov 1901. in 1902. imajo se radi vojaške razvidnosti zglašiti v dneih od 6. do 14. aprila 1920 v uradnih urah v mestnem vojaškem uradu v »Mestnem domu«. Podrobnosti so razvidne iz razglasov, ki so nabili po mestu in pa na mestni deski.

H Krpanovi rdeči mareli. Avtor podlistka v predvčerajšnji številki našega lista nas je opozoril naprosil, da zaradi točnosti konstatiramo, da je o spominski Stohrlevi razstavi v Secesiji priobčila nekdanja »Laibacher Zeitung« v svoji 239. številki dne 17. oktobra 1918 na drugi strani podlistek »Ein Maier — Dichter unserer Wochen«. Članek je napisal g. Fran Covekar.

Zvišanje brzojavnih pristojbin za inozemstvo. S 1. aprilom t. l. se zvišajo pristojbine za vse brzojavke v inozemstvo, in sicer tako, da bo znižala besedna pristojbina trikrat toliko, kakor do 29. februarja t. l. Enako se zviša tudi minimum kler obstoja. Poleg tega le plačati pri vsaki brzojavki v inozemstvo pristojbino za eno besedo več, kakor jih je v resnici.

Poštno in brzojavno ravnanje poroča: Ime poštnega urada Sv. Ana na Kremsbergu se izpremenilo v »Sv. Ana v Slovenskih goricah«.

Razstava planinskih slik v Jakopičevem paviljonu »Tivoli« le od 10. do 12. ure in od 2.—5. ure popoldne odprta.

Poverjenik za kmetijstvo. Jakopič Jan sprejema stranke do nadaljnjega vsak torek in vsak petek od 11. do 13. ure.

Na policijskem ravnanstvu je konisk komat, ki ga je neznan tulec, nabrže tat, vrzel pred par dnevi na Kongresnem trgu na tla in zbežal, ko ga je hotel stražnik aretirati. Komur bi bil ukraden kak komat, naj se zgasi.

Kako štedi ljubljanski petkratni milijonar. Firma Koritnik je znana. Kar štiri koncesije ima in naklonjena mu je oblast in občinstvo, dani tega ne zasluži. Polag tega ima še veleposest. Nedavno je imelo nakatarsko delavstvo morda zibanje. A gospod Koritnik je konštna glava, pa si je mislil, dajmo zamenjati možko osebo z ženskim, ker ženska bolj vlečejo goste in glavno pa zaradi tega, ker jim lahko plača par kronic manj. Izgovarja se tudi s tem, da mu je policija preganala verižnike, ki jih je bilo prej vedno mnogo pri Slonu, zdaj pa je treba drugače privabiti goste. Tu gre torej za izkoriščanje ženskega delavstva na način, ki milijonaru ni potreben, na eni strani, na drugi pa za zlorabo žensk kot vaba. Vrhutega pa tudi

liki Prešeren sploh rodil. In to velja mutatus mutandis tudi glede Cankarja. Usolam si trdit, da le Prešeren vkljub tistim manj posrečenim pesmim ravno tako velik — in Cankar radi novele »na otoku«, tudi če bi se mu res ne bila »posrečila« — nič manjši.

Nasprotno: prepričan sem, da bodo imele take kritike celo to dobro stran, da nam bodo pokazale Cankarja v vsej njegovi veličini, in bolj kot kedaj sem danes prepričan o vsem, kar sem zapisal o Cankarju v tistem spominskem članku, ki je dal povod tem literarnim diskusijam.

Opazko dr. Tavčarjevo pa, da obsega tista novelica zgolj le pripovedi opešane človeške duše, in da ta kratka povestica vella med Cankarjevimi častilci najbrž za biser, ki bi se lahko uvrstil med »Pdobe iz sanj«, ap moram zavrniti kot celo neumestno.

Ostanimo torej na »Otoku«. Te novelice nikdo ne uvršča med »Pdobe iz sanj«, ali tudi to si usolam pobijati, da ta Cankarjev spis »v svoji celoti ne napravi umetniškega utisa, kakor mnoga druga Cankarjeva dela«.

Dr. Tavčar imenuje črtico »na otoku« povest opešane človeške duše, — in s tem je tudi že pokazal, raz katero stališče hoče meriti tudi to delce, ki le otrok izrazite simbolične romantike. Dr. Tavčar zapise te pomembne besede: »To delce kaže vse vrline in nevrline Cankarjeve«. In prične takoj s tem, da mu je stvar premalo lasna, torej ponavlja nekaj, kar so nasprotniki Cankarjevi naveljali sploh proti simbolizmu: — »meglenost«. Moč čestiti nasprotnik piše, da mu je ta »opis delovanja razkrajajočih možgan« nekam nenasen, in da takorekto ne ve, kaj le Cankar s to novelo pravzaprav hotel. Pa si usolam ugovarjati, da temu vendar ni tako. Dr. Tavčar pravi: »Vse premalo lasno je povedano, kaj le pravzaprav pripeljalo Kostrička v silno nezgodo,« in to bi bila že ena pega na Cankarju. Cankar naj bi vsaj povedal, na kateri bolezn trpi tisti čedno oblečeni človek.

V tem se mi vidi, da se je dr. Tavčar postavil prav specielno pri tem delcu na napačno stališče, tako raz stališče umetnosti kakor estetične. Zavzel je neko doktrinarno stališče, katero moderna umetnost odklanja,

posebno še Cankar. Toliko svoboda, prostosti in okusa moramo že pustiti in prisojati umetnikom, da svojem okusu primerno prikrojajo ne le obliko, nego tudi vsebino svojega umotvora. In ta okus jim do tiktak ravno brani povedati in razkladati marsikaj, česar si ta ali oni želi in bi on tudi — povedal. V tistem hipu, ko bi jel pripovedovati Cankar po znanem načinu in »nazivati« tiste dogodke, bi bil že velj svojem umotvoru, — tudi to novelico imenulem umotvor, — tisti umetniški pečat, ki je vtisnjen Cankarjevimi delom sploh, — vzel bi svojem umotvoru tisti nastroj (Stimmung), tisto umetniško koncepcijo. Bilo bi to črtici izvestno v kvar, ker bi bilo tistopripovedovanje tudi čisto odveč. In tu sva zopet z dr. Tavčarjem na polju okusa, kjer se križava in kjer ni in ne bo soglasja; in če citirava vse Laokoone in Herderje celega sveta...

Meni je stvar čisto lasna, — da celo dr. Tavčarju samemu. Čisto lepo nam pripoveduje, kako le hotel Cankar simbolizirati strah pred smrtjo, ali skrbjo, le to mu ni čisto lasno: ali smrt, ali skrb. To pa je čisto vse eno: »Smrt, skrb, ali tudi kri-

vična usoda, ki sledi in preži na človeka od zibel do groba.« Recimo, da bi bil hotel simbolizirati Cankar skrb, kakor le to storil Rudolf Havel v dramatični obliki v svoji »Materi skrbje«, ki le šla pred leti čez odre z velikim uspehom in sem poročal o njej svoj čas obširneje v »gledališkem pismu iz tujine« v »Slovenskem Narodu«. To le simboliziral Cankar tudi v tej novelici, ki le pisana, kakor dr. Tavčar sam pravi, »silno virtuosno in krasno«, moistrski in genialno. Tudi ta novelica nosi pečat one velike Cankarjeve umetnosti. Skrb in usoda in misel na smrt, ki jo prenaša tako malo ljudi s stoječim mirom fatalista, muči marsikoga kot Erilnja. V blaznosti se ta misel le potenceha in bolesto razvije. To je Cankarjev simbol. On ni hotel podati nikakega popisa delovanja razkrajajočih se možganov in raz svoje stališče se ne morem načuditi dr. Tavčarjevemu stavku: »Človek pa si ne hote misli, da stvar ni mogla tako končati, da je bil navzoč dr. Robida, kajti prepričan sem, da bi dostojno oblečenega gospoda prišel za roko ter ga peljal tja, kamor bi ga bil vsak pametni človek.« Kakor na eni strani

razvidim, da le dr. Tavčar umel Cankarjev simbolizem, pa mi daje misliti ravno ta stavek, kakor da ga isti dr. Tavčar ni napisal. V tem oziru le pač meni dr. Tavčar nejasen v svoji kritiki, ne na Cankar v svoji novelici.

Toda dr. Tavčarju ni všeč tista želva, in s tem prihata do kapitela, ki izključuje ostudnost iz umetnosti. — In vpraša: ali le hotel Cankar »tem morda kaj ostudnega? Ne! Kaj le ostudno? — Tu svi zopet na polju okusa, »katerega zakona niso večni«.

Kar je veljalo za Lessinga za ostudno, nad tem se danes marsikdo več ne izpodbija in tudi dr. Tavčar ima stvari v svojih spslih, ki bi bile kedaj več ali manj izključene.

Simbolist Cankar hoče »zbuditi stud in grozo pred smrtjo«, in si izpodi tisto želvo, katero je morda res videl v svoji domišljiji bolna. — To je nekaj takega, kar bi morda po dr. Tavčarju kot ostudno ne spadalo v umetnost. Pa bi skoro delal, da bi ravno v istem hipu izpodnesel svojo in Lessingovo teorijo, ko bi hotel izključiti ta Cankarjev simbol. Cankar bi bil morda moral vzeti vsaj kak estetičnešo žival, recimo leva...

deja oboje v tem podjetju po 10 do 12 ur namesto po osem ur, kar naj oblast vzame na znanje.

Obojejeni mesarji. Ker so meso prodajali po 28-30 K, je verziški urad obsodil več mesarjev z občutnimi globami in kaznimi.

Žepne tatvine na Vodnikovem trgu. Ker je bil večer na Vodnikovem trgu velikanski naval gospodinj, zlasti okoli prodajalke smetane, so »žeparji« poskušali svojo srečo. Deaktivni pol. ravnatelstva pa so jih vendar enkrat zasledili. Prijeli so šest »žeparjev«, tri ravno, ko so se gajali po denarnicah.

Tudi hotelirji so s 1. t. m. znatno zvišali cene sobam, navadna soba najnižje stane 16 K.

»Zadruga sobo« črkoslikarjev in pleskarjev. uradno naznanja, da je prenesla svoj sedež iz Sodne ul. 12, na Rinsko cesto št. 16 in sicer v prostore g. načelnika Štefana Spele-čiča.

Državna posredovalnica za delo. V delo se sprejmejo: gozdni delavci, hlapci, dekle, služkinje, kuharice, drvarji, mizarji, vajenci razne stroke, šivilje za volaško obleko, pisarniški uradniki, pletarji, šivilje za perilo itd.

Ustanovitve »Kluba slovenskih akademikov Jugoslavija« v Parizu. Na sestanku vseh slovenskih visokosolcev v Parizu, dne 27. febr. t. l. se je ustanovil v okvirju »Udruženja jugoslovanskih študentov«.

»Klub slovenskih akademikov Jugoslavija«, z namenom pomagati pozabljenu slovenskemu akademiku v Parizu. Klub je zgoščen v študentski ter je tovarišem v domovini na razpolago z vsemi informacijami.

Klub prosí vse prijatelje in dobrotnike, da podpirajo to akcijo. Prispevki, dopisi in katerikoli vrašanja, naj se pošiljajo na tajnika. Sava Jovanović — Katnik, študent, en droht et sc. pol. Paris VI 8, rue Vauglard.

Kultura.

Sinfonični koncert v Ljubljani, prireditelj 15. aprila v veliki dvorani hotela Union, orkester Narodnega gledališča v Ljubljani pod vodstvom ravnatelja Rukavine. Na vzporedi so: Tschalkovskij, Škerjanc, Massenet, Dvořak, Grieg, in Beethoven. Predprodaja vstopnic se prične prihodnji teden v Dolencevi trafiki, Prešernova ulica.

Narodna Galerija v Kresini, Šolski dvoršt. 2 je danes, v četrtek odprta občinstvu od 2-3. ure popoldne. Vstopnina 2 K za osebo.

I. komorni večer godalnega kvarteta »Zika« bo v našem glasbenem življenju pomemben dogodek in zasluži največjo pozornost občinstva, ki mu toplo priporočamo, da pridno seže bo vstopnicah. Prodala jih Dolenceva trafika v Prešernovi ulici.

V založbi knjigotrošnice Kleinmayr in Bamberg v Ljubljani so izšli sledeče skladbe prirejene za citre: Karol Wilfan: »Slovanski citre« (vsebuje 6 skladb in sicer: Fr. S. Vilhar: Bledi mjesec, M. Vilhar, harm. M. Hubad: Po jezeru, Ant. Hajdrič: Pod oknom, Dr. Gust. Ipavec: Danici, P. Hugolin Sattner: Na planine, Dr. Gust. Ipavec: O mraku), Dalje: Karol Wilfan (prirejeno za citre): »Sarafan« (harm. Anton Förster), Anton Jaki je izdal 8 dvo-rodni skladb za klavir v zbirki modernih plesov. Vse te skladbe se naročajo pri založništvu.

Toda tako ne bo šlo. To je čisto postranska stvar. In mi Cankarju lahko pustimo raz vsako stališče, — tudi raz Lessingovo, — njegovo željo.

Pa je neko čudno naključje s to željo. Najdemo to namreč tudi v »Oadjem Gnezd« (VII) Vladimirja Levstika, ki ga oba z Dr. Tavčarjem visoko ceniva.

Delstvo, da se dva odlična umetnika poslužujeta želje, — Levstik celo za opis vojne grozote: spopada dveh polovic zemlje, dveh besnih želi-velikank, ki trvata druga drug drol iz života, — že precej govori za to, da ta primer ne more biti tako zelo nesrečna in neokusna.

Ali dr. Tavčarja moti navzočnost tistega znanega psihiatra dr. Robide, ki ni peljal nesrečnega »ta, kamor je spadal«. Bože mili! Bož ve, ali je bil tedaj sploh dr. Robida poleg? Kako vseeno je to za bistro te povesti! In naj mi verjame g. dr. Tavčar, da niti vrašal nisem prijatelja dr. Robide, — da si je bil morda res on tisti, ki je Cankarja peljal na tisti »otok«. Ker je to tako irrelevantno kakor je okoliščina, zakaj je Kosirnik prišel na ta otok, in zakaj ni tega čedno obledenega človeka isti dr. Robida v tistem momentu peljal nekam,

Iz stranke.

IZ STRANKINEGA TAJNIŠTVA.

Neka krajevna organizacija nam naznanja, da ne more do 5. aprila nominirati delegatov. Ker utemeljuje to z dovolj podkrepljenimi razlogi, jih ima pravico nominirati pozneje. To velja tudi za druge organizacije, v kolikor bodo prošile za podaljšanje tega termina. Vsekakor pa morajo vse organizacije, ki hočejo biti zastopane na strankinem zboru, nominirati delegate tajištvu JSDS vsaj do 9. aprila, da jim bo moglo pred strankinim zborom izstaviti legitimacije. Oddaljenim organizacijam se bo eventualno izstavilo legitimacije šele v Mariboru.

Pripominjam, da imamo pravico nominirati delegate samo tiste organizacije, ki obračunajo za marec, in sicer na podlagi števila članov, za katere so obračunale zadnje tri mesece, t. j. januar, februar in marec. To naj organizacije v številkah izrazijo obenem v nominirnem delegatov. Centralno tajištvo JSDS.

Pekovski pomočniki v Mariboru stoji v mezdnem gibanju, zato opozarjamo pekovske pomočnike, naj nikar ne prenehajo dela v teh obratih za časa mezdne gibanja.

Plesna veselica Šišenske podružnice »Svobode« bo na Velikonočni ponedeljek v prostorih gostilne »pri Anžoku«. Začetek ob 6. uri popoldne. Svira lastna godba. Vstopnina 4 K.

Dramatični odsek »Svobode« v Ljubljani gostuje na velikonočni ponedeljek v Kočevju. Uprizori se burka v treh delanah »Svet brez moških«. In sicer prva predstava ob 3. uri popoldne, druga ob 7. uri zvečer. Sodrugi in sodružice, udeležite se prireditve v kar največjem številu.

Najnovejša poročila.

PAŠIČ ODPOTOVAL IZ PARIZA.

LDU, Beograd, 31. »Politika« javlja njen dopisnik z dne 30. t. m.: Predsednik jugoslovanske mirovne delegacije Pašić je snoči odpotoval v Beograd, nocoj mu sledi drugi član naše delegacije dr. Radović. Minister za zunanje stvari dr. Trumbić ostane v Parizu, kjer ga zadržujejo važni državni posli, ki ne dopuščajo njegove odsotnosti. Iz delegacijskih krogov doznajajo, da potovanje Pašičevo v Beograd nima samo namena razbistri trnati položaj: z dr. Radovićem potneta v Beograd zaradi posvetovanja o pravcu nadaljnjih pogajanj z Italijo.

ČEHOSLOVENSKA NARODNA SKUPŠČINA.

LDU, Praha, 31. (ČTU.) Narodno skupščino so presenetili včeraj s tremi izjemnimi zakoni: Po prvem zakonu se podaljša izjemno stanje na Slovaškem do konca leta 1921., drugi zakon odpravlja pisemsko tajnost, po tretjem zakonu pa se vlada pooblašča, popolnoma ustaviti časopise, uvesti preventivno cenzuro in odpraviti društveno in zborovalno pravo.

PLEBISCIT V TEŠINJU.

LDU, Pariz, 31. (ČTU. — Brezlično.) »Journal des Debats« poroča: Tešinsko vprašanje je stopilo v odločilni štadij. Medzavezniška komisija je dokončala svoje delo. Glasovalno pravico dobe vsi prebivalci

kter bi ga morda rad videl ta ali oni recenzent...

Dr. Tavčar trdi, da je Cankar sicer hotel naslikati grozo, da se mu je pa ta potkus »ponesrečil«, ker se pri zvišanju Kosirnikove duše ne zviša tudi tvoja. »Zato ta povestica ni nič posebnega.« (Zakaj pa si jo le dr. Tavčar potem kot nekaj eksempla izbral?) Ker ta groza ne oamajlja in ne pretresa, in ker je Rückert grozo pred smrtjo, pa tudi Edgar Alan Poe, to drugače popisal, pa tudi Maupassant, Cankar bi bil pač najbolje storil, da bi bil kar — kopiral. Prepričan sem, da ni hotel Cankar pred očmi niti Rückerta niti Edgar Alan Poea. Ali to občutim, da je tudi »Otok« delo umetnika, četudi ne na tisti višini, kakor so slike groze v »Podobah iz sanj«. Tudi to občutim, kar je hotel Cankar položiti v to novelico, tisto štimungo, in da ni zavabil v njej občutek lepote, ker stvar ni pisana le virtuosno, nego tudi krasno... In to je, kar je Cankar znal in hotel. Ne opis razkrajanja možganov, nego simbolično predodčenje strahu in skrbi.

In moje srce se bilo neizmerno žalostno. — S tem je Cankar-umetnik povedal vse, kar je hotel in tudi — dosegel.

ki so 1. januarja 1919 dosegli 20. leto, ki so imeli 1. avgusta 1914 svoje prebivališče v glasovalnem ozemlju, ter osebe, ki so trajno navezane na deželo in ki so bile 1. avgusta 1914 sicer odsotne, ko so služile v katerikoli zavezniški armadi. Volilne liste morajo biti izgotovljene pred 20. aprilom 1920. Glasovalo pa se bo najpozneje 15. maja 1920.

STALIŠČE SOCIJALISTIČNIH STRANK V NEMČIJ.

LDU, Berlin, 31. (DunkU.) »Vorwärts« javlja: Po sklepu odbora stranke, ki je včeraj in danes zboroval v Berlinu, so po zaključku razprav narodne skupščine sklicila državna konferenca socialne demokracije. Odbor stranke je izjavil, da stranka naglašja v tem, voditi boj proti vojaški, politični in gospodarski reakciji z vsjo odločnostjo in, kolikor je v njeni moči, preprečiti vsako razcepitve strnjene delavstva. — »Vossische Zeitung« javlja iz Düsseldorfa: »Na zboru funkcionarjev treh socialističnih strank in dusseldorfskih obratnih svetov se je danes naznanilo, da je iz vseh mest rensko-westfalskega industrijskega okraja danes odpotovalo po troje zastopnikov v Münster h konferenci pri zapovedujočem generalu. Zategadelj se je z veliko večino sklenilo, da se splošna stavka še ne prične in da se počaka uspehi zborovanja v Münsteru.

GOSPODARSKI POGOJI MIRU S TURČIJO.

LDU, Pariz, 31. (DunkU. — Brezlično.) Vrhovni svet je včeraj razpravil o gospodarskih pogojih miru s Turčijo in načeloma sklenil, da naj vsi narodi v delih prejšnje turške države uživajo popolno enakopravnost. Pristanišča se ne bodo internacionalizirala, niti postavila pod mednarodno nadzorstvo, marveč bodo dostopna vsem ladjam vseh držav. V nekaterih lukah se ustanove svobodni pasi.

SAMOUUPRAVA IRSKE.

LDU, London, 31. (DunkU. — Brezlično.) V debati o vladni predlogi gelde samouprave Irske, je izvalal Chamberlain, da more predloga odpraviti večletne nedostatke in da more trajno zadovoljiti narod.

Iz Slovenije.

Dol pri Hrastniku, (Klerikalci na delu.) V naši fari je cerkvena oblast priredila misijone, ker klerikalna gospoda nikdar ne pozabi dejstva, da je treba že pred vojitvami napeljavati vodo na svoj mlin. Postrašiti je treba ljudstvo zopet s peklom in enakimi stvarmi, da je uspeh tem bolj. Zabavila se pri tej priliki čez socialne demokrate, da se kar kadi. Ali delovno ljudstvo je spoznalo, da je klerik hinavska krinka za lažje izkoriščanje ljudstva. Nam je le žal, da se revno ljudstvo ob prilikah naših shodov ne pobriga temeljiteje za spoznanje resnice in se sploh še pusti begati od klerikalnih farizejev. Vemo n. pr., da revež, ki pride h klerikalnemu kmetu po živež, ne dobi ničesar. Župnik pa dobi vsega v izobilju — vse le, ker je kmet tako vzgojil in naučil. To je torej tista krščanska ljubezen, ki naj bi vezala človeka s človekom in odstranila človeško sebičnost! Pa še to! Župnik s kaplanom ima za stanovanje kar 13 sob, ubogo ljudstvo pa živi v zaduhlih kotlih. Ali je to prav? Ljudstvo zgani sel!

Pulj. (Velikanski fiasko JDS.) Za nedeljo 28. marca je sklicala tukajšnja stranka JDS laven shod, da presteje svoje vrste, sliši poročila svojih funkcionarjev, ministrov, predstavnikov itd. Shod se je vršil v nemški hiši. Za ta shod so vabili že tri tedne prej. Povsod koder si hodil po ptulskem okraju, so ti udarjali v oči plakati JDS. V njihovem glasilu »Ptulski list« je celo članek dokazoval, kako velikansko zanimanje vlada za njih shod. Iz Ormoža, Dravskega polja, od povsod prihiti ta dan uka željno ljudstvo poslušati sladke besede svojih pašalnikov. In res, že ob 8. uri zjutraj se je zbrala ogromna množica delavstva pred gostilno »Beli križ«, kjer je sodrug Rože v kratkem nagovoru sporočil delavstvu, zakaj so jih del. zaupniki pozvali na sestanek. Potem ko so se izvršile volitve delegatov za strankin zbor, se je začela pomikati delavska masa po Panonski ulici, čez Florjanski trg mimo magistrata v zborovalne prostore stranke JDS. Okna so se odpirala in ljudstvo se je čudilo, kaj je, kaj se zgodi. — Koj po 9. uri je delavstvo zasedlo vse prostore velikanske dvorane nemške hiše kakor tudi galerijo. Za pristaše je pustilo delavstvo tri prve vrste sede-

žev prazne. A tudi to je bilo preveč, delavstvo je vedno in vedno polnilo prostora. Bilo je gotovo preko 800 delavcev. — Predno se je začel shod, je predsednik JDS, dr. Kukovec, s ptulskim županom poprosil s. Rožeka na kratek pogovor, pri katerem je izjavil, češ, ker vidimo, da je ogromna večina vaših pristašev navzoča, prosimo, da nam polasnite vzrok in namen udeležbe. Sodr. Rože mu je odgovoril, da je izvrševalni odbor okrožne organizacije sklenil v petek pri svoji seli, da se tega shoda udeležimo in da se obvesti delavstvo, kar se je tudi zgodilo. Vendar pa vam lamčimo, da se ne bode nikomur nič žalega storilo, ter da se shod lahko vrši vzlic temu, pod poselem pa, da ne bodete niti z eno besedo napadali socialiste. O. dr. Kukovec je to obljubil ter vprašal, če želimo predsedstvo zbora, kar je pa sodrug Rože odklonil ter izjavil, da nismo prišli z nasilnimi nameni, temveč le pokazati, da so v Ptujtu tudi socialni demokrate. Opozori je nadalje, da se resolucije lahko prečitajo ali do glasovanja ne sme priti, kar je tudi dr. Kukovec obljubil. — Shod so otvorili ob 10. uri in poročali drug za drugim: dr. Kramar, dr. Kukovec, prof. Voglar, ter dva srbska kmeta. Ko so ti gospodje poročali, je delavska masa bila popolnoma mirna, ni ne odobrala, ne delala nikakih medkilcev, sloh se ni vmešavala v njih govore. Ptulsko delavstvo je dokazalo, da ima disciplino in da se zaveda, da je bila to prava delavska manifestacija. Na koncu shoda je dal dr. Gosak (bodoči ptulski župan) prečitati mesto vseh sedem resolucij le eno, redigirano iz ostalih resolucij, kjer naj bi zbor vzel odobrite na znanje poročila poročevalcev. Proti temu je takoj pozval sodr. Rože navzoče delavstvo, da glasuje proti tej resoluciji, ter s tem preprečil nakačo gospodov doktorjev, da bi jim delavstvo izreklo zaupnico. — Ker je bil še dr. Gosak tako drzen, da je hotel dokazati, da je bila resolucija sprejeta, je sodr. Rože takoj dokazal nasprotno in gospodje, ko so videli, da so lo pošteno polomili, so takoj zaključili shod. — Pri kosilu v »Narodnem domu« so pa gospodje ministri dr. Gosaka pošteno prišli, ker jih je tako nesrečno blamiral. Parvus.

Ptul. (Razmere trgovskih nastavlencev.) Omotne razmere trgovskih nastavlencev so postale neznosne. Trgovskih nastavlencev je bila od tukašnje trgovske gremije odkazana mezda, s katero ni mogoče izhajati in se bodo vsled tega v prihodnjih dneh predložile gremiju trgovcev zahteve za zvišanje mezde. Žalostno je, da trgovci, ki dobro poznajo razmere, nikakor niso iz svojega nariba pripoznati bode svojih nastavlencev. Ravno v Ptujtu se je na zadnjem zborovanju gremija odklonilo izplačanje doklade za ožjenen trgovske nameščence v izmeri enomesečne plače, med tem ko se je mariborskim tovarišem že lansko leto s 1. decembrom to dovolilo in tudi že izplačalo. Kako naj živi ožjenen nastavljencev pri današnjih razmerah s 800 K? Na obelko, obutev in druge potrebščine se misli ni. Poleg vsega tega pa so ptulski trgovski nastavlenci napram tovarišem drugih mest prikršani tudi pri nedeljskem počitku, kljub temu da je deželna vlada za Slovenijo izdala naredbo (Ur. list 154. od leta 1919, št. 674), s katero je delavni čas urejen tudi za trgovce. Ta naredba se v Ptujtu nikakor ne vpoštevata. V Ptujtu se v trgovinah dela večnoma na teden več kakor 48 ur (8 ur na dan) ter že vsled tega pristojna nastavlencev popolni nedeljski počitek. Nekateri uvidnejeje tvrde še sicer dajeto ta odmor, druge pa ne. Kompetentna oblast naj torej poseže tu vmes, saj je vendar Ptulj tudi pod Jugoslavijo! Upamo, da nas vsaj slišijo v Ljubljani. Nedeljskega počitka hočemo! Od naših pravic ne odnehajmo.

Celje. (Uspeh celiskega nogometnega odseka »Svobode«.) Nogometni odsek podružnice »Svobode« za Celje je že tako napredoval, da je dne 25. marca v Mariboru prikrat javno nastopi in tudi zmagal. Rezervno moštvo imenovanega odseka je premagalo drugo moštvo mariborskega nogometnega kluba »Herte« v razmerju 2 : 1. Klub »Herte«, sam izurjeni igralci, je igral prav izvrstno. — Lepo je bilo pogledati sodruge, ki so prvič nastopili v v oblekah: črne hlače, rdeče srajce s črtni ovrtniki. Posebno gre hvala sodrugom: Rateljcu, Orešaniku, Selekterju in Gradšerju. Hvala gre tudi vsem ostalim sodrugom, ki so se trudili, da se je odsek tako povzpel. Sodrugi, treba nam je še mnogo treniranja, zato se udeležite redno val.

Mnogo sodrugov, članov nogometnega odseka, bi se rado udeležilo tekme v Mariboru. Da njihovi želji ni bilo mogoče ustreči, naj odboru oproste. Odbor jim obljublja, da tudi njim, ob bolj ugodnih razmerah kot so sedaj ob porodu odska, ne odide delež.

M. J. Loka pri Žuznu. (Občinske razmere.) Naš župan in s njim vsa občinski odbor so vsled svoje stranosti pri revnih ljudeh že zdaj, naj dogospodarijo, ker vidijo samo sebe in svoje pristaše. Tako se je pred kratkim zgodilo, da se nekemu, ki je bil vložil zaradi nekega pošta pritožbo na vlado proti občinskemu zastopniku, na čuden način ni hotel izstaviti uobzrega izričevala prav zaradi tega. Tudi sicer je zaslovel že daleč naokrog ta občinski zastop. Spominjamo se še, kako se je skrbelo za nekega občinskega reveža - gluho-nemca, spominjamo se pa tudi še po deljevanja podpor in življ in drugih potrebščin potom teh občinskih mož, kar bo vedel marsikdo povedati in o čemur priča tudi svoječasa pritožba čez 30 revnejših posestnikov na deželno vlado, in še sedaj se dela kar pod klubom in revno ljudstvo se boji teh svojih »zastopnikov«, ki zastopajo le sebe in svoje pristaše in ne vseh občanov, kakor požrešnih volkovi. Ali pride dan obračuna!

Prireditve.

Za ustanovitev sladkorne tovarne v Posavju. Shodi posavskih kmetov dne 25. marca v Zakuti, Dobovi in Krški vasi, na katerih se je razpravljalo o tem, so se prav dobro obnesli. O. Fr. Malasek, strokovni učitelj na kmetijski šoli na Ormu, je prav popludno popisoval, kako so bile tudi na Češkem klaverno razmere, predno se je vveljala sladkorna industrija in kako so si potem s sejanjem sladkorne pese pomagali češki kmetje in se je razširila sladkorna industrija. Po laskeval je podrobno vse koristi, katere ima kmet vsled sejanja sladkorne pese in iz sladkorne tovarne. Končno je podučil kmete, kako je ravnati s sladkorno peso. Kmetje so bili g. predavatelju zelo hvaležni za njegovo predavanje ter so sklenili ne le, da bodo sami se popirili sejanja sladkorne pese, marveč tudi, da bodo svoje sosede pridobili zato. Mnogi kmetovalci so naročili že letos seme sladkorne pese in si bodo mogli v leteni napraviti za svoje domače potrebe nadomestek za sladkor — svoj domači sirup.

Aprovizacija.

Legitimacije za meso od Vnovčevalnice. Za javne nameščence, ki imajo pravico prejemati meso v mesnici »Vnovčevalnice« za živino in mast na Sv. Jakoba nabrežju, se izdajo nove legitimacije, po katere naj pridejo uravnavlenci v petek, dne 2. aprila v sledečem redu: Od 9.—10. ure črka A (primke) do vstevš črke Q, od 10.—11. ure črka H do vstevš črke K, od 11.—12. ure od črke L do vstevš črke O, od 12.—1. ure od črke P do vstevš črke S, od 1.—2. ure od črke S do 2. Zamudniki pridejo v soboto, dne 3. aprila od 9. ure naprej na vrsto. Vsakdo naj se izkaže v dose-danlo legitimacijo ali z legitimacijo urada, kjer je nastavljen. Po legitimacijo pride lahko vsak član družine ali tudi posej. Legitimacije se izdajajo v pisarni »Vnovčevalnice«. Krekov trg št. 10 (Mahrova hša). II. nadstropje, po hodniku na desno.

Novo podjetje v jugoslovanski rokah. Doznajamo, da je tvrdka Krmotič iz Pulja kupila sekvestrirano tvornico kartonaže Aleksandra Nageša v Viru pri Domžalah (pošta Dob pri Ljubljani) in da je ministrstvo za trgovino in industrijo odobrilo tozadevno pogodbo. Tvrdka Jos. Krmotič, ki je prevzela in ki bo odšel vodila tovarno za kartonažo in za papirnate izdelke, je obratovala 22 let v Pulju ter je bila zlasti na Primorskem dobro znana. Vsled razmer, nastalih s italijansko okupacijo, je morala obustaviti poslovanje in se preseliti v Jugoslavijo. Tovarna sprejema naročila samo na debelo ter izdeluje iz lepenke raznovrstne škaflice n. p. za perilo, cigarete, tobak, knjube, le-karničarje, piškote nadalje šolske torbice in sploh vse v kartonažni stroko spadajoče izdelke. Tvrdka ima svojo obratno posredovalno poslovalnico v Ljubljani, Mestni trg št. 6 pritičje, začasni vhod skozi vežo, levo. (Uradne ure 9-12 in 15-17.) R.

Izdajatelj Ivan Mlinar. Odgovorni urednik: Jak. Vehovec. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Semena za vrh kakor peteršilj, solata, pesa, majaron, cvellice v najlepši izbiri na debelo in drobno priporoča: SEVEN & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 406

Iskreni kovaškega pomočnika dobro izvežbanega za takoj. Romilski št., kovač, Pak a p. Velenje.

Prada se po nizki ceni 1 težak voz, 1 lahak voz (koleselj) in 1 četverovrstna harmonika. Polzve se pri gosp. Franjo Berger, poselnik in gostilničar v Levcu pri Celju.

Semenski krompir se razprodaja dokler v zalogi. Kje pove uprava „Naprej“. 391

Pisalni stroj z nevidno pisavo Harmond se prodaja. Naslov v upravi „Naprej“. 392

Krojači Dva dobra delavca, enega za sukanje ter drugega za telovnike se proti zelo dobri plači ter stanovanju in hrani v hiši, takoj sprejmeta pri tvrdki Janko Arnsčak, Hrastnik.

Vajenec za posebno fino mehanično stroko se takoj sprejme. THE BEX Co., Ljubljana, Gradišče 10.

Advokat u Beogradu
Dr. Milan Dan. Oreli
Knežinske Ljubice ul. 2. Tel. 1181
korespondira srpski, nemški i
madjarski. Kancelarijsko vreme
8—12 pre, 2—6 popoldne.

Pri mestni upravi Ptuj se
razpiše služba

monterja
in
instalaterja.

Prošnje se naj vložijo pod
naslovom „Mestna uprava“ Ptuj
najpozneje do 15. aprila t. l.

Ptuj, dne 28. marca 1920.
Vladni komisar:
Dr. M. Senčar s. r.

Nudim po najnižjih dnevnih
cenah kakor:

Fino sir (med) v sodih po 25 kg
zlatorog milo
mazilo za čevlje 1/2, 1/4, 1/8 kg
mave tržatke bikovnika, glatke in pobor-
vane
loščila 1 in težke bice 381

Osvald Dobelc
trgovina z mešanim blagom na debelo.
LJUBLJANA, Sv. Jakoba trg št. 9.

Novoustanovljena tovarna
lesnih žebeljev išče pod do-
brimi pogoji

1 prvo moč, zmožno
voditi obrat,
4 delavce,
5 delavk.

Ozira se samo na osebe, ki
se že delale v enakih stroki.
Ponudbe z podatki pod „Za-
nesljiv“ na Anončno ekspedicijo
Al. Matelič, Ljubljana. 406

Čebulček,
grahora in grah
se dobi najceneje in najbolje v
trgovini s semeni SEVEN & KOMP.,
Ljubljana, Wolfova ulica, št. 12.

Tvrška Rud. Niefergal

Maribor, Koroška cesta 1
priporoča vedno bogato izbiro
manufakturnega in modnega blaga.
Zmerne cene! Pripraviš se! Solidna postrežba!

Skaboform se zopet dobiva!

Proti srbenju, svrabu, lišajem, nečistostim kože zahtevajte
v najbližnji lekarni preizkušeno in zdravniško priporočeno
dr. Flescha orig. Skaboformovo mazilo.
Ne maže, ne pušča barve, brez duha. Po vteranju puder
„Skaboform“. Dobiva se po vseh lekarnah. — Generalna
zaloga za Ljubljano in okolico
Rihard Sušnik pri „Zlatem jelenu“ IV.,
— Marijin trg. —

Pomerance, sardine, sveče, čaj
Importna in Eksportna trgovina

Vinko Hmelak
— Maribor, Slomškov trg 6. —

Priporoča svojo bogato zalogo kolonijalnega blaga in južnega sadja
po najnižjih dnevnih cenah na drobno na debelo. Zahtevajte cenik.

ALKO veletrgovina žganja, družba z o. z.
Ljubljana (Kolizej). Telefon interurban 131.

Velika zaloga slivovke, tropinovca, brinjevca,
ruma, konjaka in likerjev po najniž. cenah.
Pri odjemu celih vagonov izjemne cene.
Sprejmejo se zmožni zastopniki za Slovenijo.

Sprejme se takoj
hišnja v trg hišo

proti visoki plači in dobri hrani. Ravno tam se sprejme
tudi **služkinja** za vsa hišna dela. Naslov pove
upravnistvo „Naprej“. 376

Proti sladkorni bolezni, bolezni jeter in
ledje, oteklini želodca in čreves, kro-
ničnemu katarju želodca in čreves, želodčnemu ka-
menu, hemeroidom in bolezni mehurja, putiki in
debelosti, je najboljšo sredstvo naravna zdravilna
— mineralna voda **rogaška slatina**. —

Rogaška slatina

največje in najmodernejšo zdravilišče v Jugoslaviji,
hidroterapija, elektroterapija, inhalatorij, gimnastika
za zdravljenje, kopeli z ogljikovo kislino, solne,
smrečne, parne, zračne, solne kopeli in kopeli z
vročim zrakom. Vojaška godba (42 mož, med njimi
absolvirani konservatoristi. Za vsakovrstne zabave
je prekrbljeno kakor v največjih svetovnih zdravi-
liščih. (Umetniški koncerti, tombole, plesni venčki,
gledališke predstave, kino, izleti itd.)

Sezija od 1. maja do 15. oktobra 1920.
RAVNATELJSTVO.

I. jugoslov. zlatarska delavnica
A. Fuchs, Ljubljana,
Selenburgova ulica št. 6.
Kupujem staro zlato, srebro,
kakor tudi briljante, demante
po najvišjih dnevnih cenah. Pri-
poročam veliko zalogo zlatnine,
srebrnine, ur, briljantov itd. Po-
pravila in nova dela se šujejo
v lastni delavnici točno in
solidno.

Naznanilo!
Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem
otvoril na Sv. Jakobu trgu št. 9, nasproti
deliške šole
trgovino z mešanim blagom na debelo.
Zagotavljam solidne in točne postrežbe.
Za obilen obisk se priporočam
z odličnim spoštovanjem
OSVALD DOBELC.
Ljubljana, v marcu 1920. 380

Tovarna Barva vsakovrstno
JOS. REICH — blago.
Kemično čisti obleke.
Ljubljana, Poljanski nasip 4. Svetlolika
Podružnica: Šelenburgova ul. 3.
Podružnice:
Maribor Gosposka ul. 36
Novomesto Glavni trg
Kočevje št. 39.
Slavnemu občinstvu se priporoča
KAVARNA CENTRAL
poleg Zmajevoga (jubilejnega) mostu.
Lastnik **Stev. Miholič.**

Poštni čekovni račun št. 10.582.

Telefon interurban 178.

Konsumno društvo za Slovenijo

vpisana zadruga z omejeno zavezo.

Društvo ima sedaj nad 17.000 članov. Po zadnjem računskem zaključku
znašajo društveni skladi:

rezervni sklad K 42.881*65
dispozic. sklad K 21.007*61
bolniški sklad K 33.411*16
pogrebni sklad K 1.000*—
deležni sklad K 303.022*94

Društvo izplačuje zaostalom po umrlih članih pogrebno pod-
poro, bolnim članom, bolniško podporo.

Društvo ima 85 prodajal in sicer sledeče:

Ljubljana, Sp. Šiška	Mojstrana	Pragerste
Činca pri Ljubljani	Kranjska gora	Maribor
Rožna dolina pri Ljubljani	Orje pri Bledu	Roče nad Mariborom
Ljubljana, Bohoričeva ulica	Radovljica	Pala pri Mariboru
Ljubljana, Krakovski nasip	Borovnica	St. Lorenz na Pohorju
Ljubljana, Sodna ulica	Kamnik	Gustanj
Tržič na Gorenjskem	Lilija	Prevalje
Kriče pri Trzinu	Radče-Zidani most	Mežica Koroška
Sv. Ana pri Trzinu	Celje	Črna L.
Sava-Jesenice	Store pri Celju	Črna H.
Jesenice (pri Perjanu)	Sočanj	Pliberk
Koroška-Bela, Javornik	Rogaška Slatina	

Hranilni oddelek

društva obrestuje hranilne vloge po 4% oziroma 4 1/2%. Hranilne vloge
se vlagajo in izplačujejo v vseh zgoraj navedenih društvenih prodajalnah, kjer
se dobijo tudi vsa potrebna pojasnila.

Kot član pristopi lahko vsak. Pristop znaša K 1*— delež K 100*—
Pisarna: Ljubljana-Sp. Šiška, Kolodvorska c. 208.

Pisma naj se pošiljajo pod naslovom: Ljubljana, poštni predal št. 13.

Nakupovalna zadruga

za konzumne in produktivne zadruga in zavode

T. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Aleksandrova ulica št. 5

priporoča svojim članom

nakup najrazličnejšega blaga!

Naznanilo.

Trgovcem s delicatami, rastljaricam in sl. občinstvu naznanjamo,
da smo **otvorili**

tvornico mesnatih izdelkov, salam in razn. klobas.

Tvornica bo na strogo solidni in reelni podlagi ter se bomo trudili svojim
cenj. odjemalcem ustreči v vsakem oziru. Imeli bomo v zalogi vedno sveže
blago, katero bomo nudili svojim cenj. odjemalcem po najnižjih cenah.

Pristne praške šunke. **Lastne hladilnice.**

Prva jugoslovanska prekajevalnica, tvornica salam in klobas družba z. o. z.

Maribor — Pobrežje št. 10.